

Bodemgebruik in West-Vlaanderen

Lieselot Denorme • sociaaleconomisch beleid, WES

Maar liefst 93% van de oppervlakte in Alveringem en Lo-Reninge is landbouwgrond. In verhouding tot hun oppervlakte zijn deze twee Westhoekgemeenten hierdoor de grootste landbouwgemeenten van België. Alveringem is bovendien ook de West-Vlaamse gemeente met de minste bebouwing (6%). Oostende is dan weer het dichtst bebouwd, namelijk met 66%. Benieuwd naar het bodemgebruik in uw gemeente? U vindt het in deze regioscan.

Landbouwprovincie

Dat West-Vlaanderen een landbouwprovincie is, daar bestaat geen twijfel over. Maar liefst drie kwart van de oppervlakte wordt ingenomen door landbouwgrond (zie **tabel 1**). Geen enkele andere provincie in België doet beter. In geheel België is 57% van de bodem geclassificeerd als landbouwgrond.

Wanneer we inzoomen op West-Vlaanderen, dan zien we dat vooral de arrondissementen Diksmuide en Ieper over heel wat landbouwgrond beschikken. In Ieper gaat het om 85% van de totale oppervlakte, in Diksmuide zelfs om 87%. In het arrondissement Kortrijk vinden we het minste landbouwgrond (61%). In vergelijking met 2003 is in elk arrondissement een aantal hectare landbouwgrond verdwenen.

De drie gemeenten van België met procentueel gezien de grootste oppervlakte landbouwgrond liggen in West-Vlaanderen. Het betreft de gemeenten Alveringem (93%), Lo-Reninge (93%) en Zuienkerke (92%). **Figuur 1** toont welke West-Vlaamse gemeenten nog over veel landbouwgrond beschikken.

Arrondissement Kortrijk dichtst bebouwd

In 2009 was 21% van de oppervlakte in West-Vlaanderen bebouwd (zie **tabel 2**). In vergelijking met het Vlaamse Gewest (26%) ligt dit percentage betrekkelijk laag. Deze vaststelling is logisch, aangezien West-Vlaanderen over heel wat meer (onbebouwde) landbouwgrond beschikt dan de andere provincies.

Wanneer we de bebouwde oppervlakte wat meer in detail bekijken, dan zien we dat 41% van deze oppervlakte in West-Vlaanderen is ingenomen door woongebied, 33% door terreinen voor vervoer en telecommunicatie¹ en 12% door nijverheidsgebouwen en -terreinen. Dit laatste percentage ligt in West-Vlaanderen iets hoger dan in het Vlaamse Gewest (11%) en in België (9%) (zie **tabel 3**).

Het dichtst bebouwde arrondissement in West-Vlaanderen is Kortrijk. Maar liefst 36% van de oppervlakte is ingenomen door woongebied, wegen, nijverheids- en handelsgebouwen, ... De arrondissementen Roeselare en Brugge komen met respectievelijk 29% en 25% bebouwde

oppervlakte op de tweede en derde plaats. Het minst bebouwd is het arrondissement Diksmuide (10%). Dit arrondissement bestaat dan ook voor 87% uit landbouwgrond.

Wanneer we puur naar de oppervlakte kijken, dan beschikt het arrondissement Kortrijk over de meeste nijverheidsgebouwen en -terreinen. Procentueel gezien is het arrondissement Tielt echter de koploper. 17% van de bebouwde grond is er ingenomen door nijverheidsgebouwen en -terreinen. Ook in de arrondissementen Kortrijk en Roeselare bedraagt de inname door nijverheidsgebouwen en -terreinen meer dan 15%. Dit is opmerkelijk meer dan in de andere arrondissementen in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest of België.

Ook opvallend is dat een aantal West-Vlaamse arrondissementen procentueel gezien over veel meer terreinen voor vervoer en telecommunicatie beschikken dan gemiddeld het geval is in het Vlaamse Gewest en België. In het arrondissement Veurne is 41% van de bebouwde oppervlakte ingenomen door terreinen voor

Tabel 1

Oppervlakte ingenomen door landbouwgrond in de verschillende arrondissementen in West-Vlaanderen, situatie op 1 januari 2003 en 2009

Arrondissement	Totale oppervlakte (in hectare)	Percentage landbouwgrond		
		2003	2009	Evolutie 2003-2009
Brugge	66.129,4	67,8	67,0	-1,1
Diksmuide	36.242,0	88,0	87,4	-0,7
Ieper	54.961,8	85,5	84,8	-0,8
Kortrijk	40.286,7	62,8	61,3	-2,3
Oostende	29.159,7	72,0	70,8	-1,6
Roeselare	27.154,1	71,3	69,7	-2,3
Tielt	32.979,0	79,1	78,1	-1,3
Veurne	27.521,0	78,5	78,0	-0,7
Provincie West-Vlaanderen	314.433,7	75,4	74,5	-1,3
Vlaamse Gewest	1.352.225,1	62,1	61,0	-1,7
België	3.052.792,5	57,4	56,6	-1,3

BRON: FOD Economie Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie op basis van kadaster en volgens de definities van OESO/Eurostat, verwerking WES.

Tabel 2

Bebouwde oppervlakte in de verschillende arrondissementen in West-Vlaanderen, situatie op 1 januari 2003 en 2009

Arrondissement	Totale oppervlakte (in hectare)	Percentage bebouwing		
		2003	2009	Evolutie 2003-2009
Brugge	66.129,4	24,6	25,3	3,0
Diksmuide	36.242,0	9,5	10,1	6,1
Ieper	54.961,8	11,9	12,6	5,7
Kortrijk	40.286,7	34,4	35,9	4,1
Oostende	29.159,7	23,5	24,6	4,8
Roeselare	27.154,1	26,9	28,5	5,7
Tielt	32.979,0	17,9	18,9	5,8
Veurne	27.521,0	14,5	15,1	4,6
Provincie West-Vlaanderen	314.433,7	20,4	21,3	4,5
Vlaamse Gewest	1.352.225,1	25,1	26,2	4,5
België	3.052.792,5	19,0	19,8	4,5

BRON: FOD Economie Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie op basis van kadaster en volgens de definities van OESO/Eurostat, verwerking WES.

Tabel 3

Bodemgebruik in de verschillende arrondissementen in West-Vlaanderen, situatie op 1 januari 2009

Arrondissement	Bebouwde oppervlakte (in hectare)	Woongebied	Nijverheidsgebouwen en -terreinen	Steengroeven, putten, mijnen, e.d.	Handelsgebouwen en -terreinen	Openbare gebouwen en terreinen ^(a)	Terreinen voor gemengd gebruik	Terreinen voor vervoer en telecommunicatie	Terreinen voor technische voorzieningen	Recreatiegebied en andere open ruimte
Brugge	16.725,2	38,3	10,4	0,3	2,7	3,8	0,3	37,3	0,4	6,4
Diksmuide	3.644,9	42,7	8,8	0,7	3,0	2,4	0,0	37,3	0,4	4,5
Ieper	6.925,3	40,1	9,8	0,0	3,9	4,0	0,4	34,5	0,3	6,9
Kortrijk	14.447,3	44,0	15,8	0,1	3,4	3,2	0,3	27,4	0,7	5,0
Oostende	7.168,9	34,3	7,7	0,1	2,5	2,7	0,4	38,4	0,6	13,2
Roeselare	7.727,1	48,2	15,0	0,0	4,0	3,1	0,2	24,1	0,8	4,7
Tielt	6.235,4	47,6	17,2	0,4	2,7	1,8	0,1	26,4	0,3	3,5
Veurne	4.162,8	35,0	5,2	0,2	2,5	6,0	1,2	40,5	0,5	8,8
Provincie West-Vlaanderen	67.037,0	41,3	12,0	0,2	3,1	3,4	0,3	32,6	0,5	6,5
Vlaamse Gewest	354.606,6	43,7	10,6	0,4	2,6	3,6	1,8	29,7	0,5	7,0
België	605.018,3	41,3	9,0	0,6	2,5	3,4	2,3	32,7	0,5	7,6

BRON: FOD Economie Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie op basis van kadaster en volgens de definities van OESO/Eurostat, verwerking WES.

^(a) Met uitzondering van vervoer-, telecommunicatie- en technische voorzieningen.

vervoer en telecommunicatie, in het arrondissement Oostende 38% en in de arrondissementen Brugge en Diksmuide kreeg 37% van de bebouwde oppervlakte deze invulling.

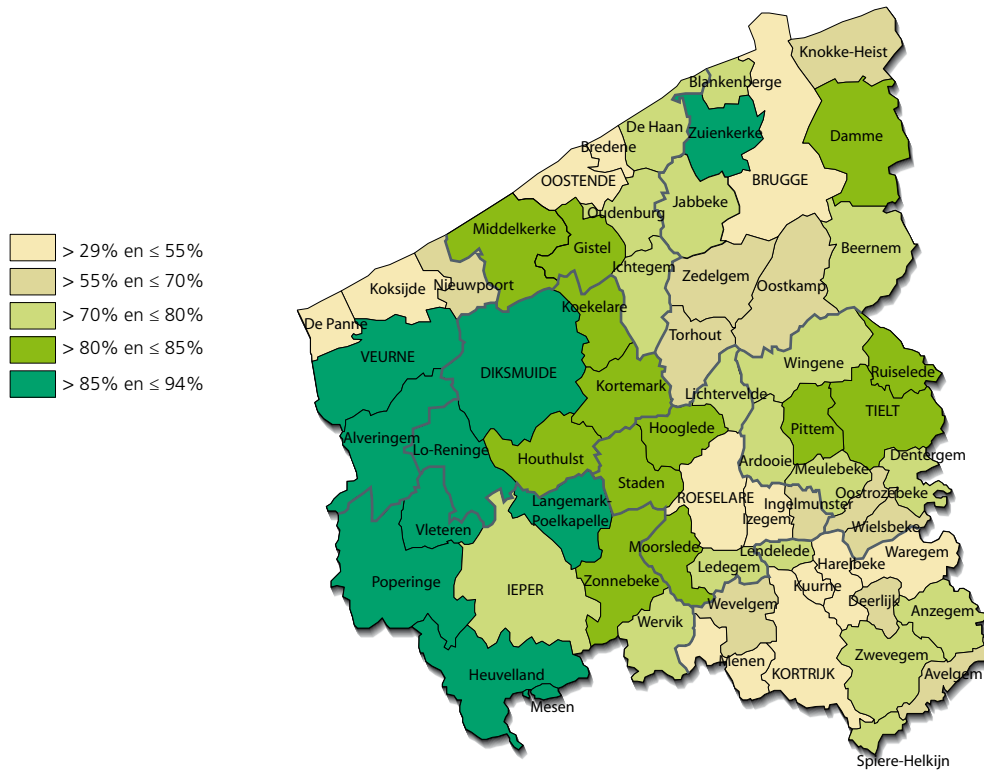
In het arrondissement Veurne is de bezetting door openbare gebouwen en terreinen (6%) groter dan in de andere arrondissementen, het Vlaamse Gewest en België. Het arrondissement Oostende beschikt dan weer over heel wat meer recreatiegebied en andere openbare ruimte (13%) dan de andere arrondissementen, het Vlaamse Gewest en België.

Figuur 2 geeft de mate van bebouwing weer van de verschillende gemeenten in West-Vlaanderen. Opmerkelijk is dat het oosten van de provincie veel drukker bebouwd is dan het westen. Benieuwd voor hoeveel procent uw gemeente bebouwd is? In tabel 4 vindt u het antwoord.

¹ *Terreinen voor vervoer en telecommunicatie: spoorwegen, openbare wegen, bovengrondse pijpleidingen voor vervoer van brandstoffen en van andere producten, luchthavens, inrichtingen van het telecommunicatienetwerk, enz. Ook terreinen ingenomen door kantoorgebouwen en andere bijbehorende gebouwen en dienstinrichtingen, zoals stations, luchthavengebouwen, materiaalopslagplaatsen, reparatiewerkplaatsen, de ruimte ingenomen door voetpaden, de met gras begroeide hellingen van de spoordijk, langs wegen aangelegde stroken ter beschutting tegen wind, de open gebieden rond luchthavens ter bescherming tegen lawaaihinder, en alle andere ruimten behorend bij die infrastructures worden tot deze categorie gerekend, evenals een gedeelte van de waterwegen.*

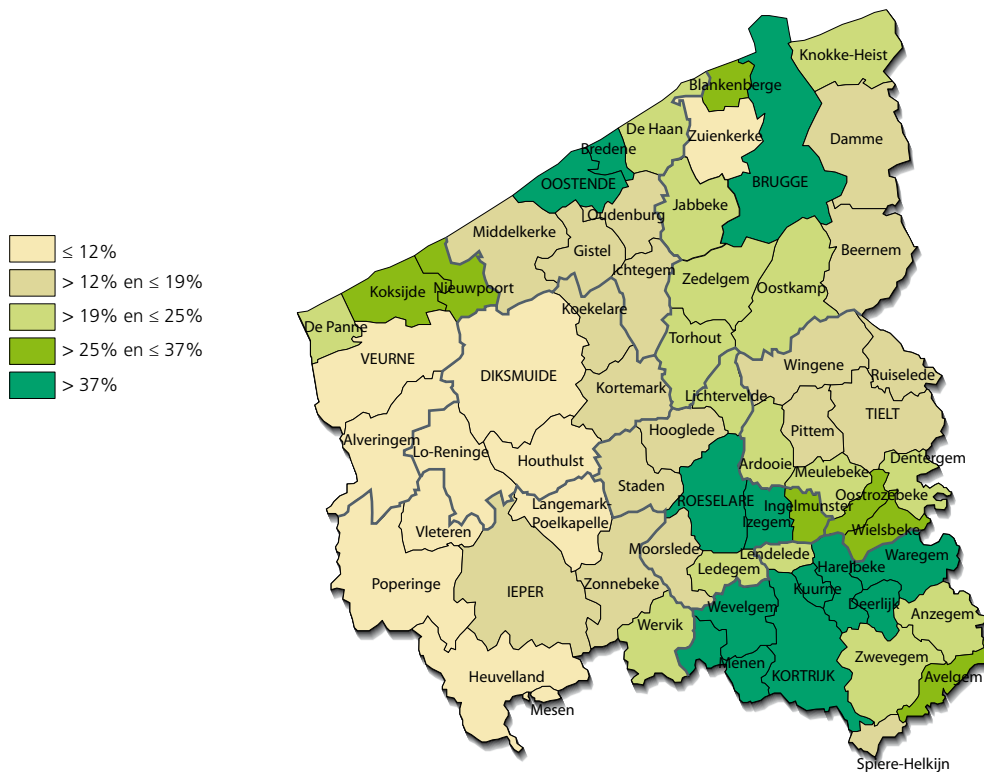
Figuur 1

Oppervlakte ingenomen door landbouwgrond in de verschillende gemeenten in West-Vlaanderen, 1 januari 2009

Figuur 2

Bebouwde oppervlakte in de verschillende gemeenten in West-Vlaanderen, 1 januari 2009

Tabel 4

Bebouwde oppervlakte in de verschillende gemeenten in West-Vlaanderen, situatie op 1 januari 2003 en 2009

Gemeente	Percentage bebouwing
Oostende	65,7
Kuurne	56,7
Brugge	50,3
Izegem	49,9
Waregem	48,2
Roeselare	45,4
Harelbeke	44,6
Bredene	44,4
Menen	43,0
Kortrijk	42,5
Wevelgem	40,9
Deerlijk	40,9
Wielsbeke	36,7
Ingelmunster	35,9
Oostrozebeke	29,3
Koksijde	28,5
Nieuwpoort	28,4
Avelgem	27,2
Blankenberge	26,4
Torhout	23,9
De Panne	23,2
Knokke-Heist	23,1
Lendelede	23,1
Zedelgem	23,0
Zwevegem	21,7
Ledegem	21,4
Oostkamp	21,4
Anzegem	21,3
Jabbekke	21,3
Meulebeke	21,2
Lichtervelde	21,2
Dentergem	21,1
De Haan	20,9
Ardoois	20,5
Wervik	19,9
Hooglede	18,7
Moorslede	18,0
Ieper	18,0
Oudenburg	17,5
Spiere-Helkijn	17,4
Beernem	17,2
Tielt	16,9
Gistel	16,7
Ichtegem	16,1
Staden	15,9
Middelkerke	15,6
Kortemark	15,4
Pittem	15,0
Wingene	14,4
Zonnebeke	13,6
Ruiselede	13,5
Koekelare	12,7
Damme	12,5
Mesen	11,4
Veurne	10,5
Houthulst	10,5
Poperinge	10,3
Langemark-Poelkapelle	10,1
Diksmuide	8,6
Vleteren	8,3
Heuvelland	7,2
Lo-Reninge	6,8
Zuienkerke	6,6
Alveringem	5,8

BRON: FOD Economie Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie op basis van kadaster en volgens de definities van OESO/Eurostat, verwerking WES.